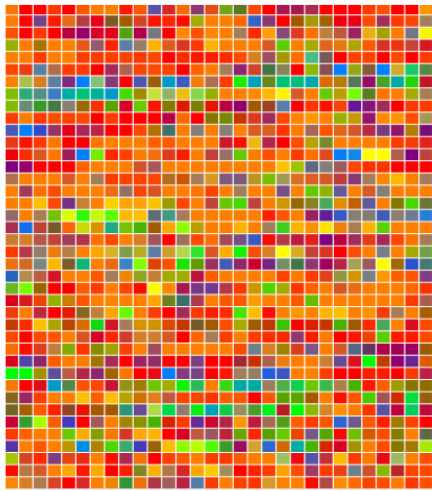

Regentuinen: het zijn de kleine dingen die het doen (werktitel)

Deze nota vormt een eerste aanzet van de West-Vlaamse Milieufederatie om samen met haar lidverenigingen te komen tot een nieuw meerjarethema. Met dit thema willen we, samen met interne en externe partners, bouwstenen leveren tot klimaatbestendige tuin, wijken, gemeente en provincie. Met de tuin als vertrekpunt.

'Kotjesvolk' is West-Vlaams voor mensen die in kleine huisjes wonen. Met een klein tuintje. Dat tuintje is hun koninkrijk. Hier doen ze wat ze willen. Ze doen er niemand kwaad.

Maar er kan meer met dat tuintje. 9% van de ruimte is tuin. Bijna zoveel als bos. Wat een groot effect zouden we kunnen hebben, moesten we die tuinen als groter geheel zien, voor water, dieren, planten, koelte, fijn stof, zuurstof?

We willen de blauwe kotjes verbinden, net als de groene. Om zo te werken aan een systeem, dat de klimaatverandering mee kan opvangen.

Verander de wereld, begin in uw tuin

Tuinen dragen een veelheid van functies in zich. Ze zijn niet alleen een gazon, speeltuin voor kinderen, weide voor de hond, een plantenborder of moestuin. Ze vervullen een sociale functie: ze geven een identiteit aan de bewoner van het aangelegde pand. Ze geven –samen in de buurt– een uitstraling/ status aan de buurt. Een buurt met voortuintjes heeft immers een andere status dan een buurt met gevels tot aan de stoep. Maar tuinen kunnen ook belangrijke ecosystemen ondersteunen, zoals voedselproductie, bestuiving en beleving van de natuur, maar ook vastleggen van CO₂, filteren van fijn stof en het opvangen en infiltreren van water.

Het klinkt allemaal logisch, maar dat is het niet. Vlaamse tuinen zijn veelal niet meer dan een bijlartvlak gazon, met de uitstraling van een groene betonvloer en daaromheen een Bekaertdraad met wat exotische planten rond. Liefst wat opgehoogd. Ze dragen veelal niets bij tot de omgeving. Stel je een reeks tuinen voor, die aaneengesloten zorgen dat wilde vergeet-me-nietjes en look-zonder-look bloeien, waar het mos de voeten streelt en vlinders en hommels de lucht bezetten. En waar je 's nachts het geritsel hoort van de egel, die van bij de burens naar je tuin wandelde om slakken te vangen. Een tuin waar de natuur met haar grillen ruimte krijgt om water op te vangen, om het stil en rustig te laten binnendruppelen in de watertafels diep onder de grond.

Zo een tuin heeft maatschappelijk nut. Zeker als je de gezamenlijke oppervlakte (9%) beschouwt. En toch wordt hier niets mee gedaan. Tot nu.

Het Plan Regentuin

Context

West-Vlaanderen heeft de laatste jaren zowel droogte als wateroverlast gekend. De oorzaken zijn niet alleen de meer hevige regenbuien in de zomer en de lange periodes van regen in de winter. Ook de kerktorenpolitiek van open ruimte betonneren (bedrijventerreinen en verkavelingen) voor een gezonde fiscaliteit én een steeds intensievere landbouw hebben ervoor gezorgd dat veel ruimte voor water verdwenen is uit het landschap. De grondwatertafel wordt te zuinig aangevuld en het water stroomt bij hevige regenval direct af van de velden, grasmatten en het beton. Met de gekende gevolgen.

Langs de andere kant wordt er ook heel wat water opgepompt, voor de industrie, voor drinkwater, voor de kanalen én voor de landbouw. Het pompen gebeurt niet alleen in de beken en rivieren, maar ook uit de grondwatertafel. En die geraakt steeds verder uitgeput. Vlaanderen staat bij de droogste regio's ter wereld. En binnen Vlaanderen sant West-Vlaanderen de kroon.

Daarnaast gaat het ook niet goed met de beestjes. Niet alleen wordt het landschap steeds 'properder' voor de intensieve akker- en groenteteelt, maar het wordt ook steeds grijzer. Natuur verdwijnt in postzegelreservaatjes, samen met de helende werking ervan voor waterbeheer, luchtzuivering, ecologie, ...

Tijd voor actie dus. We breken de tuinen open.

Het kleinste kotje eerst (mijn tuin, mijn koninkrijk)

We zegden het al eerder: de tuin is een statussymbool van de bewoner van het huis. Het is een eigen koninkrijk. En om daar binnen te geraken, moet je je aanpassen aan de gedachte van het koningshuis.

Met een toegankelijke communicatie, voorbeelden, consultants (die er nu al zijn) en handleidingen willen we de koninkrijkjes overtuigen van het nut om een regentuin aan te leggen. Enkele voorbeelden in een buurt, kunnen zorgen voor een opschaling van de diensten van de verschillende tuinen (een beetje de Europese Unie van voorbeeldstaten).

Steeds meer groene en blauwe 'kotjes', hebben een steeds grotere impact. We beginnen bij de buurt en gaan dan naar gemeente, provincie,...

En dan komt het beleid. De gemeente heeft een set aan mogelijkheden om aan de slag te gaan met de buurten. Enerzijds de motiverende, zoals het vertellen van het toekomstverhaal, het dromen, het inspireren door zelf aan de slag te gaan op haar domein. Ze kan vergoedingen geven voor afkoppeling, of voor het opslagen van water en CO₂, voor de levering van zuurstof aan de buurt, of het verstrekken van fruit aan passanten en diertjes.

Maar ze heeft ook een regulerende mogelijkheid. Deze kan bestaan uit het verbieden/ belasten van verzegelde ruimte, het herinrichten van ruimte –inbegrepen tuinen-,...

Ze heeft ook een regierol. Dit door het overzicht te houden van de kotjes. Om ze aaneensluitend te maken en ze in te passen in een ruimtelijk groen-blauwplan, waar tuinen (en daken) en openbare ruimte hun plaats in vinden.

Zo hopen we met een set van maatregelen tot een verhaal te komen waarbij de tuin leidt tot een mentaliteitswijziging. Bij de burger en het beleid.